

נישואין בקפריסין¹

מדד לשילוב חברתי עשוי היה להיות נישואים בין יוצאי אירופה למעפילי צפון אפריקה. המסע בספינה והשהייה במחנות זימנו הזדמנות לנישואים מעורבים בין צפון אפריקאים ליוצאי אירופה. הסיכוי לנישואים מעורבים היה, כנראה, גבוה יותר בקרב מעפילי צפון אפריקה שהעפילו מנמלי אירופה בספינת מעפילים במסע שנמשך 14-21 ימים ונאלצו לשהות מתחת לסיפון כדי שלא יתגלו על ידי הסיורים האוויריים והימיים הבריטיים וכך מצאו, אולי, זמן להכיר זה את זה. הנישואים המעורבים העידו שרגשות סייעו להתגבר על מחסומים ופערים תרבותיים.

במאגר נמצאו שבעה נישואים מעורבים שנישאו בקפריסין: יהודה בן-אוליאל ממרוקו נישא להנרייטה אנדסטר שניהם העפילו ב'המעפיל האלמוני'. דוד כהן מ'לנגב' נישא לנחמה (טשסניק-טלשניק מרומניה מעפילה ב'חיים ארלוזורוב'. יונה בלחסן מלוב מעפיל ב'בן הכט' נישא ללאה אורבך מפולניה שהעפילה ב'חיים ארלוזורוב'. שלמה פרץ ממרוקו מ'יהודה הלוי' נישא לשרה פלץ מרומניה שהעפילה ב'פאן יורק'. אוחיון חביב, מעפיל ממרוקו מ'תיאודור הרצל' נישא לחנה לאה שכטמן מעפילה מרומניה ב'מדינת היהודים'. יהודה אברהם-ראול תיאאר מתוניס נישא לחיה הילדה קריזר מרוניה ושניהם העפילו ב'בן הכט'. צביה דבוש - דבש² מתוניס העפילה ב'יהודה הלוי' נישאה למרדכי שטאובר מהונגריה שהעפיל ב'מורדי הגיטאות'.

גם בקרב מעפילי המגרב זוהו זוגות שנישאו בקפריסין: אדדי אברהם ופלח סימה שהעפילו מלוב ב'משמר העמק'. מרסלה גבאי וג'ק טריקי מ'יחיעם'. סבאן ארון מאלג'יר ופורטנה ממרוקו שניהם מעפילים ב'שיבת ציון'. עם עלייתם ארצה מקפריסין נישאו דוד בן חיים מעפיל ב'יהודה הלוי' ורחל תיאאר מתוניס שהעפילה ב'לקוממיות'³.

גם בין מעפילי ה'אקסודוס' היו זוגות מעורבים. השהייה הארוכה בספינה תרמה את חלקה לקידום נישואין אלה. עדה לוסקי נישאה לדוד בנישו ושלמה טובול ממרוקו נישא לשרה בורק מצרפת.⁴ שיתוף פעולה בין הרבנות המקומית, הוועד הדתי והתנועות הפוליטיות בקפריסין סייע לבטל מס שהוטל על חתנים. זו הייתה דרישת הרב הראשי בקפריסין ומזכיר הוועד הדתי ש'אין לחייב, את החתנים לשלם כסף בשעת חתונתם'⁵.

¹ חקר וכתב דניאל בר-אלי ביטון 2018

² ארכיון תנועת העבודה לבון קפ/69/19; 69/10; 69/17.

³ הנתונים מבוססים על מאגר השמות של מעפילים צפון אפריקאים באתר מעפילי המגרב

⁴ הנתונים מבוססים על מאגר השמות של מעפילים צפון אפריקאים באתר מעפילי המגרב

⁵ הארכיוו הציוני המרכזי J21/248-3. פניית הרב יהושע מנחם אהרנברג, הרב הראשי לקפריסין, ואהרון לוי יונגרייז, מהוועד הדתי למזכירות המשותפת במחנות החורף. (ללא תאריך)